

# SISZÁNTÓ

## ELŐFIZETÉSI ÁR

A kiadóhivatalban átvéve:  
Egész évre ..... 16 K.  
Negyedévre ..... 4 " "  
Helyben házhoz hordva:  
Egész évre ..... 20 kor.  
Negyedévre ..... 5 " "  
Vidékre postán szállítva:  
Egész évre ..... 24 kor.  
Negyedévre ..... 6 " "  
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai  
napilap

Megjelenik minden nap, a hétéves  
évkönyv utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 83. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. április 11.

## A „szeretet vallása” és a „harcos kereszténység.”\*

**Kérdés.** Bizonyos oldalról állandóan szemünkre hányják, hogy midőn keresztény világnézetünket védelmezzük, megféleldekezünk a kereszténység erkölcsi alaptörvényéről: a szeretet parancsáról. Azt hisszük, így írják, hogy akkor vagyunk jó keresztények ha gyűlöljük a másvallásukat, első sorban persze a zsidót s ugyanakkor, mikor szeretetet hirdetünk, gyűlölködő antiszemitizmust üzünk. Kérem tehát szeretettel: mi ez irányban a korrekt s a kereszténység szelleméhez leginkább méltó felfogás? N. L.

**Felelet.** A kérdés határozottan a legaktuálisabbak egyike. A sajtó egy része ugyan, mely a katolicizmus belső megerősödésétől s épp így az antiszemitizmustól érthetően fél, szeretné a kérdést sommásan elintézni s tagadhatatlanul mesteri műfogással minden katolikus önvédelmi harcot vagy társadalmi szervezkedést egyszerűen a „szeretet vallásának” nevében szeretne leütni. Ujságjaink — igaz, hogy 90 százalékban érdekeltek fél — állandóan a legszörnyűbb felháborodás hangján oktatják ki sokathívó olvasóikat, hogy csak egy bűn igazán nagy bűn a bűnök egész lajstromában: a „harcos” kereszténység s az ó-, a közép- és az újkornak csak egy nagy megtévedéjedése volt: az antiszemitizmus.

Akik azonban meg szokták engedni maguknak a luxust, hogy hébe-hóba nem az érdekelte lapok agyával, hanem a magukéval gondolkodzanak, hamar észreveszik, hogy ebben a szoriteszben sántikál a konkluzió. Valami logikai megeszusamlás, vagy szofizma van benne, ha egy nem, hát legalább kettő, de három bizonyos.

Mert először is ki beszél arról, hogy pl. az antiszemitizmus mások vallása ellen tör? Ki bántja a zsidók vallását, tanait, szertartásait? A zsidó vallást minden keresztény, eo ipso hogy keresztény, természetesen tévedésnek tartja: tárgyilag indokolatlan szembehelyezkedésnek Krisztussal s a keresztény kultúrával. De a merőben vallási tévedést ma senkisé sem szokta üldözni; ezt a szemita sajtó sem állította soha. Tehát csak tessék

\* A Magyar Kultúra legújabb számából.

szépen kikapcsolni az egész vallási kérdést az antiszemitizmusból, mert az antiszemitizmus a zsidóságnak nem vallási, hanem egészen más ügyei ellen irányul. Vallási antiszemitizmus volna pl., ha mi is épp oly gyűlölködő hangon irnánk az ő hittételeikről, szertartásairól, zsinagógáikról stb., ahogy ők irnak a mi papjainkról, a mi hitéletünkről és egyházi ügyeinkről.

Erdekes, hogy ugyanazok hangoztatják az antiszemitizmus undokságát, akik tele tudóval harsogtatják az antiklerikalizmus jogosultságát. Pedig az antiszemitizmus elsősorban szocialis önvédelmi harc, míg az antiklerikalizmus cégre alatt a szemita sajtó állandóan a kereszténység vallási intézményeit támadja; hogy csak néhányat említsünk: a pápaságot, a kath. egyház személyi és belügyeit, dogmáit, szertartásait, fegyelmi, közgazgatási, sőt hitbuzgalmi életét, szerzetességét stb.

Mi azonban vallási antiszemitizmust nem üztünk soha s nem is akarunk üzni, éppen azért, mert keresztények vagyunk s a szeretet vallását nem csak hirdetjük, de követjük is.

A vallási kérdés kikapcsolása után azonban megmarad az a súlyosabb, komolyabb kérdés: egyáltalában szabad-e akár társadalmi, akár erkölcsi téren bizonyos hátróztottsággal, erővel, kikényszerítő törekvással kelní idealjaink védelmére? Szabad-e a katolicizmusnak szervezkedni s harcot viselni az ellenségei ellen, akik bizonyos nem csupán zsidók, hanem egyéb felekezetűek, sőt véletlenül katolikus bejegyzettek is lehetnek? Nem ütözköd-e bele ez a szervezkedés és harc a kereszténység szeretettörvényébe?

A felelet, azt hisszük, igen egyszerű. Minden rendezett szeretet elsősorban önmagunknál kezdődik s ha mindenkit kell is szeretnünk, előbb kell szeretnünk a hozzánk közelebb állót, az érdemest, a megtámadottat, a jót, mint a kívülről rosszakarattal támadót. S itt szükségkép elő fog állani a helyzet, hogy a szeretet kollíziójában esetleg meg is kell fenyitenünk, ártalmatlanná kell tennünk a javíthatatlan rosszat. Ezért font Krisztus is, a szeretet parancsának első hirdetője, ostort a kufárookra s nevezte el „vipera-fajzatnak” a cselszövő farizeusokat. És ezért mondta, hogy „nem békét jött hozni a földre, hanem kardot.”

(Mt. 10,34) A „harcos kereszténység” gondolata tehát, az „ecclesia militans”, egyenesen krisztusi gondolat: az egyetlen észszerű és egyetlen lehetséges ott, ahol a jónak ellenségei vannak, akiken a jó szó nem fog.

Ezzel szemben nem lehet azt hangoztatni, hogy a kereszténység pozitívum, tehát az anti- nem tartozhatik programjába. Mert igenis, minden pozitívum egyúttal negatívum is: a negáció negatívuma. Minden kereszténység építés: tehát szükségkép lerombolója a destruktiónak (még ha azt némelyek progresszióknak nevezik is). Szeretet; tehát harüzenet a gyűlölet szellemének. Szelid erkölcsiség; tehát küzdelem az erkölcsiteienség ellen. A tisztaság kulturája; tehát szervezkedés a piszok leküzdésére. Szóval a kereszténység lényegében harc és lényegében szeretet. És ezért van szükség a szeretet mellett s a szeretet nevében harcra kereszténységre és ecclesia militans-ra.

Már most ami névleg a zsidóságot illeti, csakugyan rut igazságtalanság, ha valaki minden zsidót rossznak tart, vagy ha az rossz is, gyűlölködik vele. Ezt a kereszténység valóban nem engedi meg. Azonban különbséget kell tennünk gyűlölködés és a zsidótul-suly elleni indokolt védekezés között. Először igenis valláserkölcsi okokból. A szemitizmus, mely egykor Krisztust a keresztre verte, máig sem tette le gyűlöletét Krisztus és egyháza ellen. A materialisztikus zsidó világnézet, ahol csak érvényesül, lerontja a keresztények vallási életét és erkölcsi konzervatizmusát. Az üzleti és szexuális tisztességtelenségnek — ezt kimutatta Werner Sombart s igazolja a bünügyi statisztika — főhordozója s terjesztője — hiába, ez így van — mindenütt a zsidóság. A keresztény vallás legszögesebb ellentétje, legádázabb gunyolója az ókortól napjainkig, a farizeusoktól Anatole France-ig és Jászi Oszkár-ig a zsidók. Nem mondjuk, hogy minden bajnak a kereszténységen belül a zsidóság az oka; ez sehogysem volna igaz: épp annyit, ha nem többet, ártott nekünk a keresztény testvérek torzsalkodása s a saját letérésünk az igazán erőssé és egységessé tevő katolikus hitélet utjáról; de azért a zsidóság keresztényellenes munkája még mindig van olyan erős, hogy vele szemben a legelszántabb küzdelmet kelljen vívni.

**Keztyük** t u l h a l m o z o t t r a k t á r m i a t t  
m é r s é k e l t á r o n á r u s i t t a t n a k e l . **Fehér János**  
Női bőrkezttyü 1-20 K-tól, férfi bőrkezttyü 2 K-tól kaphatók. keztyüs és kötszerész üzletében  
Saját gyártmányu keztyük tisztítása 16 fillér. Saját gyártmányu keztyük javítása díjtalan. **Bémer-tér** (Telefon 419. sz.)

Ezt a védekező irányu „antiszemitizmust“ (megvalljuk, hogy ez a szó nekünk sem tetszik, mert nem fejezi ki teljesen a helyes fogalmat) a kereszténység régóta akceptálta. A zsidók egyéni szabadságának őre ugyan a keresztény népekkel szemben — bármily szokatlanul hangzik, de úgy van — az egyház volt; de ugyanakkor az egyház óvta a hiveket a zsidóság elnyert befolyásától. Ez az óvás a középkorban a zsidóság lokális és társadalmi elkülönzésében, valamint ama kánonjogi intézkedésekben nyilvánult meg, melyek pl. eltiltották a keresztény hiveket a zsidókkal való együttlakástól (főleg természetesen a házasságtól); keresztény cselédeknek nem volt szabad zsidóknál szolgálniuk, (ma is hány cseléd megy zsidó családoknál erkölcsileg s vallásilag tönkre!), keresztényeknek, főleg nőknek tilos volt zsidó orvosok igénybevétele (érthető erkölcsi okokból) stb.

De a keresztény szemponton kívül más szempontokból is magától értetődő a szociális antiszemitizmus jogosultsága. A legnagyobb nemzetgazdászok, bölcselek, államférfiak bizonyosan nem ok nélkül állapították meg oly megdöbbentő egyöntetűséggel, hogy a zsidóság terjeszkedése minden mélyebb-járatu kulturának megölője. Ismeretesek pl. azok a zsidóságra nézve nagyfokúan kompromittáló nyilatkozatok, melyek egy Napoleon, Bismarck, Goethe, Mommsen, Schopenhauer, Kant, Hegel, nálunk Trefort, Kölcsey s elsősorban Széchenyi István ajkairól elhangzottak. A legnagyobb magyar pl. elveszettnek tartotta az országot azon pillanattól kezdve, melyben a zsidóság emancipáltatik s ezzel urrá lesz az országban. (Mert, hogy ez a két utóbbi momentum szétválaszthatatlanul együtt fog járni, azt Széchenyi nagy szelleme teljes biztossággal előre látta.) Nem is csoda. Ez az atheizmusból és materializmusból fakadó aggálytalanság, a betegessé fokozódott önzés és fajtalanúságra hajló élvezetvágy, a zsidó szexuális túlingerlékenység és mindezzel keverten az ügyes kereskedői és érvényesülési szellem — mindez pillanatnyi külsőséges kulturát teremthet ugyan, de hamar dekompozícióra, eszmőre, elerőtlenedésre és bomlásra vezet. (Ezért is olyan nagy a zsidók közt az örültek, a nem betegek és az öngyilkosok száma.)

A népek önvédelmi, létfenntartási ösztöne szüli meg tehát állandóan a szociális antiszemitizmust azoknál is, akik minden „klerikális“ befolyástól ég s földnyire vannak. (S épp ezért is mond valótlanul a sajtó állandóan, midőn az antiszemitizmust tisztára „klerikális“ és „felekezeti“ okokra szeretné visszavezetni.)

Feleletünk tehát erre a kérdésre: filovagy antiszemitizmus? csak ez lehet: egyik sem, ha antiszemitizmus alatt mást értünk mint: védekezést, szociális és vallás-erkölcsi ellentállást s a saját vallásunkban rejlő hatalmas lelki energiák független, szabad kifejlését. Az embert ne bántuk, akármi a világnézete; más vallásához semmi közünk, de ami a magunké, abban védekezzünk: mentesítsük magunkat a dekompozíció bomlasztó csiráitól, még ha ez a mentesítő, védelmi akció hareba is kerül. Ez az egyedül észszerű és egyedül lehetséges és épp ezért keresztény szempontból is egyedül elfogadható álláspont.

Hogy ez a felfogás nem nagyon tetszik azoknak, akik a kereszténységet meg tudnák fojtani egy kanál vízben, hogy pl. (nem szólva a fékevesztett kereszténygyűlölet lapjairól) a Pesti Hirlap és társai ál-

landóan izgatnak a létfenntartó antiszemita védekezés jogosultságával szemben — cseppet sem csodálatos. Végére ez csak élelmesség és ravaszság, ez pedig a szemizmusnak szembeszökő tulajdonsága. Természetes, hogy ő szerintük a kereszténység csak akkor lesz igazán a „szereetet vallása“, ha hagyja magát szép csendesen és ellenmondás nélkül a falhoz szorítani. (Édes Istenem, micsoda szeretet is az, amikor valaki még azt sem engedi meg, hogy a falhoz szorítsák, a vagyonát elvegyék, a becsületét tönkretegyék, az embereit pellengégre állítsák, az intézményeit megrugdossák és megnyomorítsák!) „Az egyházat tüzzel-vassal kellene kipusztítani a föld színéről“, írják ők; de ez ellen felszólalni, a vágást parirozni, tiltakozni és védelemre szervezkedni: hisz ez gyűlölet és zsidófalás! Ni ezek a „harcos keresztények“, milyen furcsán tartják meg a „szereetet vallását“: szeretetet hirdetnek és nyársra szeretnének huzni minden „másképpgondolkodót“ (mert hiszen — védekeznek!); Krisztussal kérkednek és „azt hiszik, hogy annál jobb katolikus valaki, mennél inkább gyűlöli a zsidókat“ (mert nini: elítélik a zsidók tulkapásait.) — Nos, a kusza mondások és gáncsvető szofizmak terén örökre mesterek maradhatnak a kereszténység ellenségei, de azért a keresztény népek szociális és vallási önvédelme is örökre jogosult marad, még ha azt antiszemitizmusnak nevezgetik is amodattul ugyanazok, kik az „egyházához ragaszkodó keresztény“ helyett forgalomba hozták a „klerikális“ elnevezést. A kereszténység a szeretet vallása, igenis, és ezt az ellentáborból jövő kioktatások előtt is tudtuk mindnyájan; de ez a szeretet nem jelentheti azt, hogy a mi hitvallásunk gyáva nyulak és örökké meghátráló vénasszonyok pipogya világnézete legyen.

(r.)

## BÉKE és HÁBORU.

### A Szkutari-kérdés.

Paris, ápr. 10.

Az Echo de Paris értesülése szerint a Szkutari-kérdést békésen fogják megoldani. Montenegró anyagi kárptólson kívül jelentékeny területi nagyobbodást is kap, a mihez már Ausztria s Magyarország is hozzájárult. Hir szerint Montenegró Szkutariról való lemondásáért Méduát fogja megkapni. A balkáni szövetségesek és Törökország között való béke létrejövetele is már a legközelebbi napokban várható.

### Megkötik a békét.

Bécs, április 10.

Egy itt tartózkodó bolgár államférfiu kijelentette, hogy a bolgár kormány nagyon szeretne a háborus állapotnak véget vetni és a leszerelést megkezdeni. Ha a többi balkáni állam is hajlandó volna erre, akkor az előzetes béke már néhány nap múlva létrejöhetne.

Frankfurt, ápr. 10.

A Frankfurter Zeitung-nak táviratozzák Pétervárról: Egy itteni Balkán-misszió azt a

hirt kapta, hogy a békét még e hét folyamán megkötik. Hir szerint a béke megkötése után a Balkán-szövetség uralkodói és államférfiui kongresszust tartanak a határkérdések szabályozása végett.

### Bulgária a hármasszövetség felé.

Szófia, ápr. 10.

A lakosság békevágya egyre sürgetőbben nyilvánul meg. A kormányt azzal vádolják, hogy a nagyhatalmaknál eddig csak negatív eredményeket tudott elérni s azért is nagy a kedvetlenség, mert a szövetséges államok folytonosan újabb meg újabb nehézségeket támasztanak. Többségi képviselők azt hangoztatják, hogy a külső politikában új irányt kell kezdeni és hogy jobb volna, ha Bulgária a hármasszövetséghez közelednék.

### A cár tanácsa Nikitának.

Berlin, ápr. 10.

A cár Nikita királyhoz sajátkezü írást intézett, a melyben engedékenységet tanácsol neki.

### A szerbek visszavonják a csapatokat.

Belgrád, ápr. 11.

A kormány elhatározta, hogy Szkutari alól a szerb csapatokat visszavonják. Mint jól értesült körökben mondják, az elhatározás oka Oroszországnak az a közlése volt, hogy Ausztria s Magyarország Szkutari ostromának folytatása esetén bevonul a szandzsákba.

### A balkán államok kongresszusa.

Páris, április 10.

Az „Agence Fournier“-nak jelentik Pétervárról: E hét végére várják itt illetékes körökben a békekötést. Mihelyt Törökország s a balkán szövetség között létrejön a béke, Szalonikiban kongresszus fog összeülni, a melyen a balkán államok valamennyi uralkodója és vezető államférfia részt fog venni. Ezen a kongresszuson állapítják majd meg közös egyetértéssel a határokat az egyes balkán államok között és eloszlátják azokat az ellentéteket, a melyek még Görögország és Szerbia, illetőleg Görögország és Bulgária között fenforognak.

### Nikita lemond?

London, ápr. 10.

A Reuter-ügynökség jelenti: A montenegrói király környezetében azt mondják, hogy Nikita megállapodott Péter szerb királyal, hogy a Karagyorgyevits-dinasztia javára lemond a trónról. Nikita tekintélyes apanázst és azt kötötte ki, hogy ha a Karagyorgyevics-dinasztia kihalna, akkor ő, illetőleg utódai öröklék a trónt.

**Legszebb és legdivatosabb női kalapokat a tavaszi idényre olcsón WEINBERGERNÉ női kalap divattermében lehet beszerezni. Teleky-u. 5. sz. a Városház mellett. Alakítások és javítások elfogadtnak.**

## Két óras városi közgyűlés.

### Vita a délelőtti hivatalos órák miatt.

Tegnap délután szokatlanul hamar végzett Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága a tárgyalásra kitűzött ügyekkel. Három órákor kezdtek s már öt órákor üres volt a terem s ebből a két órából is egy órát a polgármesteri jelentés kapcsán történt felszólalások és az interpellációk vettek igénybe.

A közgyűlés végén a főispán is megjegyezte, hogy már régen nem volt ilyen rövid közgyűlés.

Hosszabb vita volt a délelőtti egyfolytában tartandó elemi iskolai oktatás kérdésénél, amelynek érdekében a város felir a kultuszminiszterhez.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Hlatky Endre főispán elnökölt. A törvényhatóság tagjai szép számmal voltak jelen.

A közgyűlés megnyitása után előterjesztették a polgármester havi jelentését, amelynek érdekesebb adatait már közöltük.

A jelentéssel kapcsolatosan többen felszólaltak.

Dr Adorján Emil két szempontból szólt fel. A múlt gyűlés elrendelte, hogy Pável-utca megnyitásának kérdése az április havi közgyűlésre tüzessék ki. A másik az, miszerint elérkezett az idő, hogy a polgármester jelentésében a város közüzemeiről is tegyenek jelentést. A tejközpont ellenőrzésére egy bizottságot alakítsanak, mert már is sok a panasz a vállalat ellen. Indítványozza, hogy a jelentésben havonta a város négy nagy üzeméről is tegyenek jelentést. A tejjellenőrző bizottság megalakítását tüzessék ki a jövő közgyűlésre.

Balogh Döme kifogásolja a polgármester jelentését. A délelőtti hivatalos órákat ellenzi, mert csak olyan későn jönnek fel a tisztviselők, mint azelőtt s az új beosztás személyzetszaporitást von maga után. Határozzák el, hogy július és augusztus hónapokban legyenek csak délelőtt a hivatalos órák.

Weisz Lajos Jókai Mór-utca kinyitását sürgeti s hivatkozik a polgármester ígéretére.

Zboray Gyula arra nézve kér intézkedést, hogy az adópénztárnál is megtartassék nyáron is a hivatalos óra.

Weiszlovics Gyula ellenzi a délelőtti hivatalos órák behozatalát s ha a szabályzat a tanácsnak erre jogot ad, meg kell változtatni a szabályzatot.

Dr Váradi Ödön a közönség érdeke ellen levőnek tartja a délelőtti hivatalos órák behozatalát. Legfeljebb a nyár két hónapjában engedhető ez meg. Elfogadja Weiszlovics indítványát s ha kell, a jövő gyűlésre tüzessék ki a szabályzat változtatását.

Rimler Károly rámutat, hogy a Pável-utca ügyét a május havi gyűlésre tüzték ki. Jókai-utcánál is betterment kell összeállítani. Ez hosszú időbe kerül. A hivatalos órákra nézve nincs sok szava. Felolvassa a szervezeti szabályzatot, hogy a tanács állapítja meg a hivatalos órát. Neki soha sem volt kedvére a délelőtti hivatalos óra, mert az sok teherrel jár a főbb tisztviselőkre. A törvényhatóság rendelkezik a tisztviselővel. A tejjellenőrzési bizottságot elfogadja.

Lukács Ödön az adóhivatali pénztár ellen felhozott vádra megjegyzi, hogy az elkönyvelés miatt nem lehet jókor megkezdeni a bevételezést. Intézkedett, hogy nyáron legalább fél 9 órákor nyissák meg a pénztárt.

A jelentést tudomásul vették s a tejközpont ellenőrzésére nézve a polgármester tegyen jelentést. — A hivatalos órákra vonatkozó indítványokat a jövő közgyűlésre tüzték ki.

A városi árva-ház módosított szabályrendeletét a miniszter jóváhagyta. Tudomásul vették.

Sopronmegye átiratát, az elemi csapások ellen állami kötelező biztosítás tárgyában; — Abauj-tornamégye feliratát, a tisztviselők családtagjait megillető féláru vasuti igazolványok kiállításának egyszerűsítése tárgyában, hasonszerű feliratokkal pártolják.

Elfogadták a tanács előterjesztését a 27,000 korona államsegély felhasználása tárgyában.

### A délelőtti oktatás.

A városi tanács előterjesztést tett, hogy a törvényhatóság írjon fel a kultuszminiszterhez, miszerint engedje meg, hogy a nagyváradi községi elemi iskolákban az oktatás egyfolytában délelőtt legyen. Ezen javaslatát különösen a társadalmi viszonyokkal indokolja a tanács.

Sulyok István nem fogadja el, hogy felírjanak az egyfolytában való oktatás mellett. Cáfolja a tanács által felhozott érveket. Pedagógiai, közegészségi, erkölcsi okokból helyteleníti az egyhuzamban való oktatást.

Dr Thury László iskolaszéki elnök ellenkezőleg, az egyfolytában való oktatás mellett érvel. Saját tapasztalataira hivatkozik. Szükséges a gyermeknek a szabad délután. Van ideje a játékra, csolnakázni stb. A társadalmi berendezkedés is az egyfolytában oktatást kívánja.

Gábel Jakab meg van győződve, hogy ha felírják is, nem lesz sikere, mert a miniszter döntött a kérdésben. Az orsz. közokt. bizottság véleménye után hozta határozatát a miniszter. A gyermekvédelmi társaság nagyváradi fióka kimondta, hogy csak délelőtt legyen az oktatás, míg a budapesti gyermekvédelmi társaság, tehát a központ, egészségi szempontból tiltakozott az egyfolytában való oktatás ellen. A szülők megszavaztatását szállította le ezután kellő értékére. Cáfolja Thury érveit. Szülők jártak nála, hogy csak félelemből szavaztak az egyfolytában való oktatás mellett.

Dr Adorján Emil szerint az igazi tanítónak nemcsak az iskolában kell, tanítani de előkészülni is stb. Ma könnyebben tanul a gyermek s délutánja szabad. A szegény gyermek az egyfolytában oktatásnál csak kétszer van kitéve a veszélynek, hogy elgázolják. Tapasztalata szerint az egyfolytában oktatás böles, okos dolog, ezért azt tartás fenn. Elfogadja a tanács javaslatát.

A többség a tanács javaslatát fogadta el.

\*

Elfogadták a tanács előterjesztését a városi házipénztárban a f. év első negyede végével előállott szükséglet fedezése tárgyában.

Balogh Döme rendszeresebb gazdálkodást kíván. A javaslat ellen hosszasan beszélt.

A tanács javaslatát elfogadták.

Sánc-utcának a villamos telepíg leendő esatornázását elhatározták.

Napirendre tértek dr Adorján Emil indítványa felett, hogy a közgyűlés tárgyalását gyorsírók útján örökítsék meg.

Dr Moskovits Józsefnek a vízvezetési szabályrendelet módosítására vonatkozó indítványát kiadták a szakszervezeteknek.

Dr György Ernő indítványát a szinügyi-bizottság rendszerének megváltoztatása és a páholy és ülőhelyek bérlőinek megadóztatása iránt, visszaadták az indítványozónak, hogy írásban adja be indítványát.

Elhatározták dr Ágoston Péter és társainak indítványára, hogy a városi tisztviselőknek a megszavazott családi pótlékot a jóváhagyás bevárása nélkül kifizeti a város.

### A Rimanóczy-fürdő.

A Rimanóczy-alap kezelése és ellenőrzésére 10 tagú bizottságot ajánl a tanács és pedig elnök a polgármester, előadó Komlóssy József, tagok: dr Medvigy Gábor, Székely

Sándor, Tabéry Ármán, Rendes Vilmos, Fényes Manó és Schwarz Izidor.

Dr Adorján Emil indítványára még bevették a bizottságba dr Ágoston Pétert és dr Olasz Bélát.

Kapcsolatosan Weisz Lajos felvetette, hogy sok panasz van a női gőzfürdőre. A kiküldött bizottság erre is terjessze ki figyelmét s tegyen jelelést a jövő gyűlésre.

Rimler Károly tudja, hogy a női gőzfürdő szűk. Ez nagy kérdés, amelyen oly rövid idő alatt nem lehet segíteni. Kibővítés kell s ezen gondolkodnak is.

Dr Kenéz-Kurländer Ede lemondását a szakszervezeti tagságokról tudomásul vették.

Dr Cseresnyés Béla II. aljegyző részére, munkaképességének helyreállításig, évi 1200 korona kegydíjat szavaztak meg.

A többi apróbb ügyeket is elintézték s s rátértek

### az interpellációkra.

Weisz Lajos a Páris-patak beboltozási munkáinak folytatását sürgette s rámutatott a Sztaroveszky-utcai állapotokra, amelyek tarthatatlanok. A megnyitott új utcára világitást és vízvezetékét kíván és hogy a munkához csak helybeli munkásokat alkalmazzanak.

Balogh Döme a 3-ik vashid felépítését sürgeti, továbbá a thermokémiai intézetre nézve kér felvilágosítást, végül pedig figyelmébe ajánlja a tanácsnak, hogy a Biharm. gazdák áru- és hitelintézete felszámol, tehát a sertés hizlaló céljaira adott terület visszazsall a városnak.

A válaszokat a polgármester és Kőszeghy József főmérnök adták meg s azokat tudomásul vették.

A közgyűlés 5 órákor véget ért.

## Milyen ruhában kell járniok a honvédtiszteknek?

\*

Feltűnő jelenségre jöttek rá színházi körökben. Több heti megfigyelés után azt konstatálták, hogy a honvédtisztek egyszerre elmaradtak a színház nézőteréről, mintha csak valami erős kéz távol tartaná őket Thalia templomától.

Keresték a rejtélyes dolog nyitját s ezuttal egyéb érdekes adatok is napfényre kerültek. A honvéd gyalogsági tisztek valóban már hetek óta nem járnak színházba egy rendelet miatt, amelyet a honvéd gyalogság helybeli állomásparancsnoka, Csanády altábornagy bocsátott ki.

Ez a rendelet — nem is hinnék önök — a tisztek meg nem felelő ruházódásáról szól és a legszigorubb hangon írja elő, hogy hol milyen ruhában kell megjelenni a honvédtiszteknek.

Csanády altábornagyot nem régen helyezték ide. Szigorú, katonás ember, akinek legelőször az tűnt fel, hogy a honvéd tisztek az utcán szürke keztyűben sétálnak. Az is bántotta, hogy nem mindig fekete szalon nadrágban jelennek meg a korzón. Azt akarta, hogy tisztjei a legkifogástalanabb elegancia képviselői legyenek mindenkor s elhatározta, hogy e tekintetben rendet terem.

Elhatározásának a végső impulzust színházi tapasztalata adta. Itt ugyanis azt észlelte, hogy az összes tisztek zubbonyban jelennek meg az előadásokon, holott ő szerinte, mindig attilában kellene lenniök.

E tapasztalatai alapján rendeletet adott ki, mely szerint honvédtisztek az utcán mindig fekete szalonnadrágban és fehér keztyűben kell megjelenni, a színházba pedig csak attilában mehetnek.

Érthető lehangoltsággal fogadták a honvédtisztek ezt az ukázt, amely reájuk csak

ujabb költséget rótt. Az attilát kimélni kell, hiszen ez egymaga 180—200 koronába kerül. És egy tisztnek, akinek 150—180 korona havi fizetése van, bizony a mai szűkös pénzügyi viszonyok között nagyon meg kell nézni, hogy mire költi a huszkoronásokat.

Azonban most következik a dolog esatánója, amit a tiszték elhallgatnak. Nevezetesen az, hogy a honvédség helybeli parancsnoka ezzel a rendeletével tulajdonképpen ellentétbe került először a honvédelmi miniszterrel, másodsor pedig a helybeli állomásparancsnokkal, *Henriquez* altábornagygyal.

A honvédelmi miniszter ugyanis egy rendelate útján megengedte a tiszteknek nyilvános helyeken a szürke keztyű és zubbony használatát. Ezt a rendelate az állomásparancsnok publikálta és Csanády ideérkezéséig így is volt. Sőt a közös hadseregbeli tiszték még ma is zubbonyban járnak színházba.

Elvégre ez nem éppen stilszerű, de a polgári társadalomnak ezuttal nincs joga emiatt katonákat megszólítani, mert hiszen a civil bagázs ordináré szürke ruhákban fészkelődik a premiereken is.

Mivel azonban a helybeli honvéd parancsnok rendelete ellen egy alantas tisztjének sem lehet kifogása, a honvéd tiszték hallgatólagos megegyezése folytán azóta nem járnak színházba és kevesebbet sétálnak. De hogy ez így nem tarthat örökké, az bizonyos. Előbb-utóbb vagy belső konfliktus lesz belőle, vagy pedig egy szép napon visszavonják a tiltó rendelate. Katonai körökben kíváncsian néznek a dolgok fejleményei elé s nagy érdeklődéssel várják, hogy miképpen végződik ez az érdekes és csendes konfliktus.

## Szerelmes volt a kis kadét.

\*

A hapadródiskolának gyásza van. A nagyszerű virágos park széles utain tegnap dél óta csönd van, hallgat a parancsszó s a cifra kis katonák komor arccal sétálnak. Egy kis bajtarsuk tegnap délből agyonlötötte magát.

Allítólag szerelmes volt *Farkas László*, a kis első éves hadapród. De talán más is közrejátszott az ő pusztulásába.

Délelőtt 10 órakor kikérezett *Farkas László* a német órától. Felment az u. n. mosdóba. Leakasztotta szolgálati fegyverét, a töltést ledugaszolta, aztán vizet töltött a csöbe, ezt is ledugaszolta. Végig feküdt a padlón, szájába dugta a csövet. Elrántotta a ravaszt és a lőpor ereje irtózatossal szétlötötte gyenge fejét.

A lövésre előfutottak az osztályokból. A véres test mellett egy levél volt az édes anyjának címezve:

Nagyságos

özv. *Farkas Lászlóné*

úrnőnek

*Várpalánka, Beregm.*

A levélben bocsánatot kér édesanyjától, hogy megölte magát. Az mondja:

— Szerettem a jegyző leányát és mivel így nem élhettem volna, inkább meghalok. Ha tovább élek, elzüllok. Bocsásson meg, drága jó anyám.

A várpalánkai jegyző leányáról van szó. Gyererekkori ismeretség fűzte össze őket. A fiu sokszor irt is a leánynak, de választ soha nem kapott.

Az intézetben nagy megdöbbenést keltett a gyerekmber öngyilkossága. Bajtársai szomorú szívvel állottak mellette. Azt beszéltek, hogy valami erkölcsi vétség terhelt a fiu lelkét, a melyért esetleg eltávolították volna az iskolából.

Temetése szombaton délelőtt lesz katonai pompával.

Özvegy édesanyját, a ki egy volt tanító felesége, táviratilag értesítette az iskola parancsnoksága.

## Gyilkos legények.

### Esküdtszéki tárgyalás.

Véres és kegyetlen gyilkosság történt a múlt év február 3-án este *Sáp* községben. Szerelmes legény követte el a gyilkosságot, megölte a vetélytársát, mert a leány, akit szeretett, kikoszarta és vetélytársának ígért örök szerelmet. *Ispány Lajos*, a szerencsés és boldog vetélytárs volt az áldozat, akit *Tar Sándor* és *Hunyadi László*, a két reménytelen szerelmes elkeseredett bosszújában meggyilkolt.

A szenzációs ügyet tegnap kezdte tárgyalni a nagyvárad esküdtbírósa *Korn Lajos* elnöklete alatt. *Tar Sándornak*, az elsőrendű vádlottnak az elméje a vizsgálati fogságban megzavarodott, úgy, hogy most védője *Rádl Odön* azt indítványozta, hogy a kihallgatás során két orvosszakértő figyelje a vádlott elméleti állapotát. A bíróság dr. *Gerót Sándor* és dr. *Grósz Menyhért* orvosokat rendelte ki szakértőkül.

Ezután megkezdtek

### Tar Sándor

kihallgatását.

Nagyon különösen viselkedik a tárgyaláson, ordít, kiabál és ledisznogazemberezi az embereket.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Igenis nem, tisztelettel legyen mondva.

— Ezelőtt miért ismerte be a bűnét?

— Nem vagyok én bűnös, kérem szépen. Nem tehetek róla, hogy azt a piszkos gazembert el kellett tenni láb alól.

— Na vigyázzon, a bíróság előtt vagyunk, itt nem szabad senkit sértegetni és ne kiabáljon. Milyen viszonyban volt *Ispány Lajossal*?

— Nem voltam rossz viszonyban, rokonom volt.

— A vizsgálóbíró előtt másképp mondta.

— Dehogyan mondtam, tavaly már én meg is haltam.

Nagy nehezen ki lehet hámozni vallomásából, hogy miképp történt a gyilkosság.

Meglestek a társával, amíg *Ispány Lajos* kijött a házból és akkor rátámadtak. Ez bemenekült a szobába. Betörték az ajtót és addig ütötték *Ispány Lajost*, míg csak mozdulatlanul el nem terült a földön.

Az elsőrendű vádlott vallomása után mondták el az orvosszakértők véleményüket, amely szerint *Tar Sándor* nem zavarodott elméjű és beszámítható. Inkább affektálás a viselkedése, amellyel az elmebajos ember látszatát akarja kelteni.

A másodrendű vádlottat, *Hunyadi Lászlót* hallgatta ki ezután a bíróság. Elmondta, hogy koreszmázás közben *Ispány Antal* unszolására határozta el, hogy megöli *Ispány Lajost*. Elmentek a lakására és azután ketten végeztek vele. Beismeri, hogy bűnös.

Végül *Ispány Antal*, a harmadrendű vádlott mondta el vallomását. Az ő közvetlen felbuztatására történt a gyilkosság.

Délután kezdték meg a tanúk kihallgatását. A tárgyalás öt napig fog tartani.

## EGY ÜST ARANY a csökmői határban.

Titokzatos ügyről suttognak az emberek már egy év óta. A suttogásra egy üst adott okot, amit állítólag arannyal telve találtak az egyik nagygazda kertjében. Még a múlt évben történt, hogy *Csökmön T. Nagy M. Sándor* dúsgazdag gazdálkodó szőlőjében forgatták a földet. A munkások igen mélyre haladtak le. Két méternyire ástak le. Egy délután *Bede Sándor* ásója kemény tárgyban akadott meg.

— Itt van az öreg apám kincse! mondta *Bede* a vele dolgozóknak és tovább akart ásni. Az ásó azonban nem akart a földbe hatolni. Végül is csákányokkal kezdték ásni a földet. Most már azonban óvatosan folyt a munka. Egynegyed órai ásás után a szerszámok közül egy hatalmas üst került elő. Eddig nyilvánosan ment az ásás. Tisztán láthatta a szomszédban dolgozó *Somogyi M. János*, aki *T. Nagy M. Sándortól* bérel egy kis földet. Mikor az üst előkerült, *Bede* és társai abba hagyták a munkát. Az eset roppant gyanus volt *Somogyi* előtt és most már állandóan figyelte a munkásokat, akik azonban más helyen kezdtek dolgozni.

Estig nem történt semmi. Éjjel is lesbe állott, mert tudta, hogy a munkások nem hagyják ott az üstöt. Éjjel tényleg megjelentek a munkások. Hogy azonban mit csináltak, *Somogyi* nem láthatta. Reggelre az üstnek csak a helye volt meg.

*Somogyi* hántotta a dolog, irigyelte az üstöt, a melyben állítása szerint arannyal kellett lenni. Alattomban levelet irt *Somogyi* egyenesen *Krecsányinak*, a detektívosztály főnökének. *Somogyi* egyszerűen tisztelt detektív urnak szölyította nagy ákombákomból összerótt levele elején a detektív főnököt. Elmondta a levélben a fentieket és azt a gyanuját, hogy az üstben arannyal kellett lenni; azzal erősítette, hogy az öreg anyja ezelőtt 20 évvel elárulta neki, miszerint *Nagy Sándor* szőlőjében pénz van elásva.

Végül az üst arany felét *Krecsányinak* ajánlja fel, csak kutassa ki, hogy most hol van a rengeteg kincs. Bármily komikusnak is tetszett *Krecsányi* előtt a dolog, mégis megindították az eljárást. A csökmői csendőrség óvatosan kezdte meg a nyomozást. *Bede Sándornál* tényleg megtalálták a 60—70 liternyi irtartalmu üstöt. Az aranyról azonban hallani sem akart, sem ő, sem munkástársai. Mikor megkérdezték, hogy ha tényleg nem volt az üstben semmi, akkor miért mentek ki éjjel érte, elég naívuval vágták ki magukat.

— Tovább folytattuk a munkát, mert sürgős volt.

A csendőrok felásatták az üst helyét újból. Még akkor is tisztán kivehető volt a hatalmas üst lenyomata a földben, hol ki tudja mennyi ideig volt elrejtve.

A csendőrség azonban bizonyítani semmit sem tudott és így kénytelen volt a további nyomozást megszakítani. Lehetséges, hogy tényleg nem találtak az üstben semmit a munkások, de mindenesetre gyanus, hogy azóta hallgattak a leletről és a találás napján éjjel ismét kimentek a helyszínre. Éjjel pedig nem szoktak földet forgatni, eddig még a sárkányfogó *Csökmön* sem.

Különben a dolog oly későn jutott a esendőrök tudomására, hogy az alatt nem egy üst, de egy waggon aranyat is biztos helyre lehetett volna rejteni.

Krecsányi detektívönöknek is bejelentették a nyomozás eredménytelenségét. Krecsányi erre a Somogyi levelét leküldte a perettyóújfalui főszolgabírósnak, ahol most jól mulatnak a felajánlott fél üst aranyon.

## HIREK

### Tájékoztató.

Apr. 12. d. u. 5 óra. Nőegylet sétahangversenye a Vigadóban.

Apr. 20. d. u. 5 óra. A Katolikus Kör záróünnepélye a főgimnázium disztermében.

**\* Zarándoklat Lourdesba.** Az április 28-án Budapestre induló országos zarándoklat utitervét és részletes programját a rendezőség már teljesen kidolgozta s legközelebb a jelentkezőknek elküldi. A vezető püspök az egész vonalon együtt fog utazni a zarándokkal s velük lesz lelkivezetőjük P. Bangha Béla Jézustársasági atya. Nemes Antal dr. c. püspök, aki már több ízben volt a magyarokkal hasonló utazásaiknál, a legnagyobb készséggel teljesítette ez évben is a hozzá intézett kérést. A jelentkezéseket — a vasutársaságok és szállodák megfelelő pontos értesíthetése végett is — április hó 15-én zárja le az Országos Katolikus Szövetség (Budapest, IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső 1. emelet 8. szám.)

**\* Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Podraczky Ferenc nagyvárad kir. törvényszéki joggyakornokot az alibunári kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki.

**\* A Katolikus Népszövetség a Tiszántulban.** A Tiszántul kiadóhivatala egy oldal hirdetést bocsátott a Katolikus Népszövetség rendelkezésére. Ezt az oldalt a Népszövetség arra használja, hogy a nagyvárad szervezete intézményeit, a jogvédő irodát, a hitelszövetkezetet és a biztosító osztályt a sajtó útján is többször a nagyközönség figyelmébe ajánlja. Ezek az összes intézmények a Katolikus Népszövetségben bírnak erős alapjukat, amelyet fejleszteni, erősíteni minden keresztény magyar ember elsőrendű kötelessége.

**\* A káptalan és a csökmői vasut.** Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy mily nagy megütközést keltett Csökmőn a képviselőtestületnek ama határozata, hogy a csökmő-komádii vasut építéséhez 200,000 koronával járul hozzá. Ez a nagy összeg évi 172 százalék községi pótdadót jelent. Érthető tehát, ha a gazdák tiltakoztak a képviselőtestület nagylelkűsége ellen. A Tiszántul rámutatott, hogy az építeni szándékolt vasut a község érdekeit nem szolgálja kellőleg. A községnek tulajdonképpen gazdasági vasutra volna szüksége. Ezt a hiányt a káptalan hajlandó pótolni a községnek. Tegnap a községnek a káptalan megtette ajánlatát. A káptalan ugyanis most a közeli pusztákat gazdasági vasutal fogja ellátni. Tekintettel a község érdekeire, a káptalan hajlandó a gazdasági vasutat Csökmőre is bevezetni. Ennek ellenében a községtől mindössze 30000

korona hozzájárulást kér a káptalan. Ezzel fölöslegessé lesz téve a 200.000 koronás vasut. A káptalan javaslatát nagy tetszéssel fogadták Csökmőn, ahol a képviselőtestület legközelebb fog foglalkozni vele s nagyon valószínű, hogy el is fogadják, mi által a község óriási előnyhöz jut és megmenekül 172 százalék pótdadótól.

**\* Kézügyesítő tanfolyamok az Ardos-féle munkaiskolában.** Mint értesülünk, a munkaiskola vezetőségének sikerült egy fővárosi szaktanítónőt megnyerni, hogy a munkaiskolával kapcsolatosan a *piperekosárka-munkálatok* elsajátítására egy külön tanfolyamot tartson az uri hölgyközönség részére. A tanfolyam irányát jelző munkadarabok a munkaiskolában — Teleky-utca 13. sz. alatt — vasárnap d. e. 10 órától és hétköznapokon d. u. 5 órától kezdve megtekinthetik s ugyanakkor bővebb tájékoztatást is készséggel nyújt az iskola vezetője. Egy másik tanfolyam keretében — amely a polgári leányiskola tanulói részére rendezték, a legszebb kézügyesítő divatos kézimunkálatok fognak gyakorlatilag taníttatni, így a fémlemezdomborítás, bársonyfényvasalás, festés, égetés, tarsó, fafaragások és fa-beégetések. Bizonyára örömmel kapnak az alkalmon a szülők, hogy csekély anyagi áldozat árán gyermekeik a szép és hasznos kézimunkálatokat megtanulhassák.

**\* Pofonok az utcán.** Tegnap délután 2 órakor Kondor Dezső cementgyáros a Kishidon tetteleg inzultálta Grünfeld Ignác helybeli építész. Kondor a régi adósságot követelte. Grünfeld azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hbnem siett visszaadni a kapott pofont. Tekintélyes tömeg nézte már a dulakodást, amikor Pásztor Zoltán rendőrségi tisztviselő közbelépett és szétválasztotta a narciás feleket. Mindketten panaszt emeltek és ketőjük elten pedig utcai botrány miatt a rendőrség indit eljárását.

**\* 100 korona a betörő kézrekerítőjének.** A vízvezeték-utcai szennyezési betörés ügyében a rendőrség erélyesen nyomozza a betörőket, mindeddig azonban eredmény nélkül. Tegnap 100 korona jutalmat tűztek ki annak, aki kézrekeríti a vakmerő betörőket. Talán így sikerül nyomra akadni.

**\* Városunkban egy** mindenképp általánosan ismert, egy fölötté fontos közérdekű intézmény, a *lakáskiadó vállalat* máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérlő urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és így az joggal fölötté szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdí működését. *Szacsavay-u. 12. sz. a.* A vállalat, amely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemű érdekeit szolgálja, felvilágosításokat ad, okmányokat beszeréz, közigazgatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön díjazás nélkül. — A vállalat az öt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbéadását *személyes közreműködése által* is előmozdítja, azokról mindenkinek pontos felvilágosítást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer *egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden ujságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosít; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A vállalat pártolóit, a kiadó lakásokhoz mérten évi díjat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.*

**\* Tanító vagy tanítónő** római katolikus iskolához helyettesnek kerestetik. Értekezhetni Templom-tér 6. szám.

**\* A Laci konyhák világa.** Érdekes leleplezést csinált tegnap Kemény L. Ignác rendőrkapitány. Orosz Mihály famunkás jelentkezett nála éjjeli szállásra és előmutatott egy munkakönyvet, amely Salamon Jenő névre szól és egy női szabóé volt. A felszólítás után elmondta, hogy a könyvet Boros Miklósnétól kapta, akinek lacikonyhája van. Van ott még több is ilyen könyv, mondotta. S a megtartott házkutatás alkalmával több mint 20 ilyen munka-, katonai, cseléd és tagsági könyvet találtak Borosnénál. Kiderült, hogy ezeket zálogul hagyták nála azok, akik nem tudták ebédjükét kifizetni. A rendőrség a könyveket alkobozta.

**\* Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitünő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. MERTZ NANNOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

**x Csödtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: barisnyák, zsebkezdők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusítva.

**x Párisi ujdonságok** érkeznek minden nap *Ujhelyi Róza* női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

**x Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdság *Kohn Eszter* utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modellekkel gazdagított üzletébe. Átalakítások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A *Szigligeti-színház* szállítója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

**x Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készíttünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

**x FELHIVJUK** a nagyjérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott RACZ és VASS** női divatszalon an készülő eredeti angol costum és falőtűkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

**x BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mesés jó száraz mosó szappan darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** fűszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

**x Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérneműek, uri divatekkek legolcsóbb bevásárlási forrása *Feketénél, Bémer-téren.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

**x Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti két szobás lakás** melegek helyiségekkel s évi május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

### Szöllőgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonal, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

## WURST JÓZSEF

cégnél szereshetők be.

**OCCASSIO ELADÁS**  
a tavaszi idényre  
**Tátray Gusztáv**  
kézimunka üzletében  
**Rákóczi-ut 4.**  
**Telefon 783. :: Telefon 783.**

\* **Hölgyek** szíves figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel **Braun Margit** Rimanóczy-u. 1.

x **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a **P. RIZSI BAZÁR** a Sas alatt van, a Csipke áruház mellett.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a nélkülözhetetlen **Mlle Juliette-féle** angol-, francia- és hallcsont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árrban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűző terem. Állandó nagy raktár fűzővédőkben.

\* **Szimfonikus női zenekar** szerző rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a **Korona-kávéházat** keresi fel. A zenekar kitűnő erői: Császari Paula hegedű- és Szegedi Mariska zongoraművésznők. Műsoruk elsőrangú számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a **Korona kávéházba**, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár rá. A kávéház jó hírneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítják a **Korona kávéház** számára azt a nagy népszerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számait, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az újonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésűtést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformációt, illetve parókát is — természetű művészies kivitelben — polgári árral mellett. Kiváló tisztelettel **Schmidt** hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** Szilágyi Dezső-u. 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott **Benz** automobil megtekinthető. — A kocsi rendkívül izléses és elegáns kivitele méltán feltűnésre tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg börtartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek táncskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árrban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkeken**, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

Valódi **Amerikai** és **Chasala** cipők, legjobb **Bor. a-lino** és **Pichler** kalapok

**REICHARD** áruháza

cégnél szerezhetők be.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20 (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegeeselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerőstükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árrban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett

\* **A kocsiartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bátorhy-u. 9 sz. **Jutányos árrak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

\* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklós** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

**„PATHÉ” gramofonok**

(tücsker és nélkül) és legújabb

**„PATHÉ” LEMEZEK**  
egyedüli raktára

**Kalenda János**

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „**Pathé**” beszélőgépekre felhívjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tücskerelés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kövel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művészies és így felülmúlnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tücskereléssel használhatók. A leghíresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók **PATHÉ** lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék **KALENDA JÁNOSNÁL** Nagyváradon, a Szt. László-téren.

**SZÍNHÁZ**

Heti műsor:

Péntek: Lakájok.

Szombat: Lakájok.

Vasárnap d. u.: Kis gróf.

este: Arany eső. Operette bemutató.

**LAKÁJOK.**

Tragikomédia három felvonásban. Irta **Hajó Sándor**. A Szigligeti Színházban először adták 1913. ápr. 10.

A szerző tragikomédiának nevezi darabját, de akárhogy is nézzük, elemezzük az előttünk folyó jeleneteket és akármennyire is kutatjuk benne a mélyebb értékeket, nem találunk mást benne, mint egy egyszerű komédiát, vagy mondjuk, vidám vigjátékot, amely egy estén át élvezetet nyújt, de utána alig-alig marad valami a lelkünkben belőle. Az ötlet, mindenesetre érdekes és eredeti, csupa lakájokat visz a színpadra és ezt az ötletet **Hajó Sándor** mindvégig ügyesen, jellemzően, jellegzetesen vitte keresztül.

A darab egy hercegi kastélyban játszik.

Ifj. **Pavlicsek János**, a főkomornyik, az első lakáj a főszereplő. Az ő alakja, vágyódása, küzdelme, tipikusan eredeti és érdekes lakájgyéniségének bemutatása körül folyik az elég sovány cselekmény. A fiatal herceg régóta távol van az apai kastélytól, meg is nősül, azonban házasságát nem hozhatja nyilvánosságra, mert akkor elveszti az ősi birtokot. A lakájok pedig csak róla beszélnek, őt várják, az ő távollétében nagyon hiányzik valami az életükből. Végre megjön a herceg a feleségével együtt. A hercegnő azonban inkognitó érkezik, komornának adja ki magát. És a lakáj beleszeret az alkornánába. A hercegnőnek tetszett a komédia, a lakáj azonban elügyetlenkedni a dolgot, felárad benne a lakájgőg, igazi hercegnő után ábrándozik, akivel ő úgy játszhatik, mint egy komornával — és az igazi hercegnő részéről végül is gunyos megalázás lehüti nagyravágyását, szolgálai önhittségét.

Azután minden rendbe jön. A herceg eladja birtokát, elmegy a feleségével az ősi kastélyból, a lakáj feleségül veszi **Mariskát**, a komornát és az egész lakájhad mély hódolattal fogadja az új tulajdonost a — zsidó bárónt.

Maga a mese nem is lényeges, csak egyszerű keret, amelybe a szerző egy pár nekünk idegen, ismeretlen alakot mutat be az ő külön gondolatvilágukkal, gyarlóságaikkal, igénytelen örömeikkel, küzdéseikkel. **János** a főkomornyik és **Jeanet** a hercegnő mellé beillet néhány tipust és az egészet behálózza valami derűs hangulattal, mert akármennyire is komoly, jelentőségeltjes személyiségnek tartja magát és az ő egész életét az első lakáj, mi csak mosolyogni tudunk rajta.

Az előadás gördülékeny, élénk, minden tekintetben jó volt, bár az összjáték tekintetében nem ártott volna egy-egy helyt, hol a sugó tulságosan működött, némi esiszolás. **Tóth Elek** ifj. **Pavlicsek János** szerepében igazán hűen, mesterien rajzolta meg a lakáj alakját. Jó volt **Étsy Emilia** **Jeanet** szerepében. Egyedül az idegen kiejtésű magyar beszédét volt nehéz megszokni. A kisebb szerepekben találóan ügyes volt **Sik Sándor**, aki egy soffért adott, ezután jók voltak **H. Körösi Juci**, **Hunyadi József**, **Varsa** és **Nádasi**.

(—m. l.)

**Aranyeső.** Dr **Béldy Izor**, **Mérey Adolf** és **Zerkovitz Béla**! Ez a három, az operetteirodalom terén oly fényesen akreditált, illusztris név szövetkezett a biztos győzelemre, amikor megírták az **Aranyesőt**. A disztíngvált tónus, a ragyogó ötlet és a népszerű zeneszerzés mestereinek az alkotása a **Szigligeti Színház** vasárnapi premiereje: az **Aranyeső**, amelyre fáradhatatlan buzgalommal készülnek a színháznál. Mert az **Aranyeső** azokból az operettekből való, amelyekben külön munkát ad a rendezőnek a kiállítás, az effektusok biztosítása, a szereplőknek az ének és táncon kívül a toalettek, a tánemesternek pedig a koreografia legújabb produktumai. És **Erdélyi Miklós** színiigazgató, rendezői minőségében mindezeket a feladatokat fényesen oldja meg, úgy, hogy a vasárnapi bemutatószenzációsnak ígérkezik. Az **Aranyeső** bérlet-szünetes premierejére a bérlők jogait az igazgatóság szombat délig tartja fenn.

# IRODALOM

## A demokrácia védelme.

Most jelent meg füzet alakjában Bernát Istvánnak a Magyar Tudományos Akadémián tartott ily című előadása. Foglalkozik benne a demokráciával és terjedő hatalmával utalva arra, hogy a nagy tömegek meg vannak győződve, hogy a demokrácia a legjobb és legbiztosabb formája a kormányzatnak, mert az egész nemzetet nyugszítja. — Boneoló kés alá veszi, vajjon a gazdasági élet fejlődése, mely ha bizonyos vagyoni egyenlőséget teremt, feltétele a demokráciának, nem válik-e ellenségévé, ha a fejlődés ettől eltér, azaz ha nagy vagyonok összehalmozódásának kedvez és hátraszorítja a kicsinyeket. Száz év tapasztalatai mutatják, hogy a francia forradalom jelszava, a szabadság, nem kedvez az egyenlőségnek és fenyegető a demokrácia törekvéseire nézve.

Vázolva Anglia és Franciaország viszonyait, reámutat arra, hogy az egyenlőséget a jövedelmezőség tekintetében nem sikerült megteremteni az egyes foglalkozási ágak között. — Az iparnak keretében érezhetőbb napról-napra a nagy tőkék hatalma. A plutokrácia nyomást gyakorol az állami hatalomra saját érdekében. Az reászorul a milliókra. Az eladósult földbirtok a plutokrácia uralma alatt áll. Ez a fejlődés a legnagyobb mértékben ellentétes a demokrácia követelményeivel s annak megdőlését vonhatja maga után.

A füzet, amelynek ára, 1 korona, kapható Kilián Frigyes utóda könyvtárusnál és a Magyar Gazdaszövetség kiadóhivatalában (Üllői-ut 25.)

# IGAZSÁG- SZOIGÁLTATÁS

## KÁVÉHARC,

amely két évig tartott.

A nagyváradai rendőrség kihágási ügyosztályán nagy volt tegnap a gaudium. Megjött egy ítélet, amelyet két év óta várnak és a késés miatt valóságos kávéraktár illatu lett az egész ügyosztály.

Az ügy ezelőtt két évvel, még 1911-ben kezdődött. Róth Miksa helybeli kereskedő nagymennyiségű pörkölt kávévet a Kurländer és Ullmann cégtől. A cég hatalmas, méteres átmérőjű zsákokban el is szállította a kávé.

Róth M. azonban úgy találta, hogy a kávé nem felel meg a rendelésnek. Nem az a minőség és felvitette a rendőrbíróra. A kávénak igen kellemetlen szaga volt s Kolontáry János rendőrfogalmazó intézkedésére elszállították a kávé Kassára. A kassai vegyvizsgáló állomás megvizsgálta a kávé és úgy találta, hogy az éretlen kávébogyókkal kevert, tulpörkölt, nagy részben elszenesedett, romlott áru, amely emberi élvezetre egyáltalán nem alkalmas és azt a forgalomból kivonandónak mondta.

Közben azonban Róth M. a polgári bi-

róság előtt kártérítési pert indított a Kurländer és Ullmann-cég ellen az elmaradt haszon miatt. A járásbírósság hosszas eljárás után csak részben ítélte meg a követelt összeget.

Erre Róth M. felebbezett a törvényszékhez, melynek felebbviteli tanácsa tegnap döntött végérvényesen a sokáig húzódó kávéperben.

A törvényszék egészben megítélte a kártérítési összeget és az összes iratokat áttette a rendőrbíróssághoz.

A rendőrség ezek után szerfölött megörült, hogy végre megszabadul egy olyan tehertől, amely ott büzlök már 2 év óta az irattárban. Szépen kiemelték a hatalmas zsákokat és tegnap délután nagy kávéégetést rendeztek. Megsemmisítették a rosz kávé, a mely már olyan száraz volt, hogy minden mázsa már csak 50 kilót nyomott.

# TÁVIRATOK

## A pápa jobban van.

Róma, április 10.

A Vatikán hivatalos lapjával ma reggel a következő orvosi bulletint közölték: A Szentatya jól aludt és most megkönnyebbülten érzi magát. A szív működés és a lélegzés kielégítő. Hőmérséklet 36.5 fok. A válság elmúlt.

Róma, április 10.

A vatikánból megnyugtatóbb hírek jönnek. A pápa az éjjelt nyugodtabban töltötte s megkönnyebbülve érezte magát. Ma reggel újra emelkedett a pápa hőmérséklete.

Róma, április 10.

A pápa állapota aggodalomra nem ad okot. Ma annyira javult a szentatya egészsége, hogy ha komplikáció nem áll be, rövid idő alatt fel fog épülni.

## Inzultált vikárius.

Nagykároly, április 10.

(Saját tud.) Jaczkovits Mihály hajdudorogi püspöki, vikárius az új gör. kath. egyházmegye főtanfelügyelője, most kezdte meg az iskolák látogatását. Kismajtény községbe Madarasi István nagykárolyi főszolgabíró kísérte el. A falu határában a nép sárral és záptojással dobálta meg. Mikor beért a templomba, megszólaltak a harangok és elősereglett az egész falu. Behatoltak a templomba, leráncigálták a vikáriust a szószékről és valósággal kilökték a templomból.

A vikárius a paróchiára menekült a nép dühe ellen. Ide is követtek. És rákényszerítették, hogy azonnal elhagyja a falut.

A szolgabíró Gyepesről csendőrökkel tért vissza. A nép ismét kivonult a falu elé. A vikárius kérésére a szolgabíró elkerülte a vérontást. Rögtön jelentette a durva inzultust Csaba Adorján főispánnak, aki ut-

sította a szolgabírót, hogy ezután mindenüvé személyesen kísérjék el a vikáriust.

A kir. ügyészség szigorú vizsgálatot indított az izgatók ellen.

## Kossuth Ferenc a helyzetéről.

Budapest, április 10.

(Saját tud.) Kossuth Ferenc ma egy újságírónak kijelentette, hogy nem tud róla, hogy a pártnak valamelyik tagja a kormány támogatásával jutott volna be. A békére vonatkozólag azt a megjegyzést tette, hogy erről addig még Lukács el nem távozik, nem lehet beszélni. A külpolitikai helyzetet kritikusnak tartja, de a háborútól nem fél.

## Három óra a levegőben.

Bécs, április 10.

Urelát Emil alezredes a repülő osztály parancsnoka ma Bécs mellett felszállott és gépével Budapesten, Baján át Ujvidékre repült. Ezt a 210 kilométeres utat, minden leszállás nélkül, 3 óra alatt tette meg. Érdekes, hogy indulás előtt érkezését megtáviratozta az ezredes Ujvidékre és ő hamarabb érkezett oda mint a távirat.

## Bomba a telefon központ alatt.

Budapest, április 10.

A Mária Terézia-uton a telefon központ alapfalában ma a munkások egy katonai bombát találtak. A rendőrség a katonasággal karöltve indította meg a vizsgálatot.

## Megkezdődött a blokádn.

Antivári, április 10.

A blokádot ma reggel 8 órakor rendelték el. 10 órakor a hadihajók három csoportban indultak dél felé.

## Oroszország a pénzbeli kárpótlás mellett.

Bécs, ápr. 10.

Az orosz kormány amellel van, hogy Montenegró Szkutariért pénzbeli kárpótlást kapjon. A Monarchia nem hajlandó a pénzbeli kárpótlásra, hanem inkább támogatja a Szandzsákban történő területi kárpótlást.

# Regényesarnok.

## AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történelmi elbeszélés.

Irtta Dús László.

(Folytatás.)

36

— Nos, Miklós, ezt a temérdek kincset, ami annyira drága, a tűznek, vagy ami egyre megy, a népnek adjuk martalékkul. Nem, Miklós várjuk be, míg Giacomo Colonna, aki a pápaság megbecsülhetetlen ékszer, magától elenyészik. Vértanukat szaporítani, jogunkban nem áll.

Az estiai elhallgatott.

Az elfogadó terembe Massimó Orsini lépett be, akit igen meglepett, hogy így együtt találja a római birodalom főpapjait.

VIII. Bonifác észrevette Massimó Orsini beléptét.

— Jó hogy jössz Orsini! — fogadta őt a pápa, — éppen azon tűnődünk, hogy kit állítsunk Landulfo Colonna mellé hadseregünk élére. És ime! te magadról kínálsz fel magadat idejöttöd által.

Massimó Orsini a pápa közelébe ért.

— Szentséges atyám! — szólalt meg a hős római, — az Orsini mindig a pápai trón mellett állottak, én is szentséges atyám parancsát várom, hogyha még el nem késtünk.

A pápa megütődve nézett rá.

— Hogyan, Orsini, hát olyan közel van a veszedelem? II. Frigyes talán már a kapukat döngeti?

— Nem, szentséges atyám! — bár Porta d'Anzionál partra szállott hadával, hanem az a nagyobb baj, hogy Stefano Colonna di ferro zsoldos hadával már Albanóban van,

— Akkor nincs vesztegetni való időnk! — válaszolt a pápa, — Rómát védelmi helyzetbe kell tenni.

— Késő szentséges atyám! — felelt Massimo Orsini, — a nép lázongásának épen az az oka, hogy ellenfeleink ilyen közel vannak.

— Massimo Orsini! — szólott VIII. Bonifác, — reád és Landulfo Colonnára bízom magamat, a ti tanácsotokat fogom követni, menjetek és értekezzetek együtt felőle, én a kápolnába megyek, hogy a Mindenhatót kérem a véres eltávolítására.

A pápa bibornokaival elvonult.

Massimo Orsini Landulfo Colonnához sietett, aki kardjára támaszkodva hallgatta e beszélgetést és kezét fogott vele.

— Hallatlan elbizakodás! — mondotta Landulfo a pápára értve, azt hiszi, hogy a katonák épen olyan lassan csoszognak mint a papok! — Massimo, mit tegyünk?

— Vezessük a hadat ellenök? — válaszolt Orsini, értvén a két Colonnát, Giovanni Sciarra és Stefano di ferro felkelő alatta.

— Hadat! — de hol a hadsereg? — még semmi készülődés a mi részünkön.

A másik római villogó szemekkel nézett Landulfora.

— A pápa, VIII. Bonifác, maga egy hadsereg. Az az erő, az a fenség, ami megnyilatkozik benne, képessé fogja tenni Rómát, hogy szétzuzza a felkelőket és szövetségüket.

(Folyt. köv.)

## KÖZGAZDASÁG

### Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— — —	—
Májusi buza	— — —	11.16
Októberi buza	— — —	11.69
Áprilisi rozs (1913)	— — —	9.32
Októberi rozs	— — —	9.47
Májusi tengeri (1913)	— — —	7.66
Juliusi tengeri	— — —	7.91
Áprilisi zab (1913)	— — —	9.76
Októberi zab	— — —	8.56

### Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	807.75
Osztrák hitelrészvény	—	618.50
4%-os koronajáradék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	704.—
Jelzálogbank	—	423.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	541.50
Keresk. bank	—	3596.—
Rimamurányi	—	714.—
Salgótarjáni kőszén	—	743.—

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCKICS GYULA.**

## RUFF TESTVÉREK

Épület- és géplakatos műhelye  
**LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.**

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték** javítások és **takarék-tűzhelyek** első rendű kivitelben.

**Gazdasági eszközök** készítése egyaránt: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzó stb. **Lancos kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavitások szak szerűer. és gyorsan eszközöltetnek.

## Hímzés, Csipke árúk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Mérete 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. fűzőng finom 194 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.

8560—913. szám.

## Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 29920/1913. számú leirata folytán közlöm, hogy a m. kir. honvéd főreáliskolában és honvéd Ludovika akadémiában az 1913/1914. tanév kezdetén betöltendő államköltséges, (teljesen díjmentes vagy féldíjmentes) továbbá alapítványos és fizetéses helyekre pályázatok a felvételi feltételek, a kérvények benyújtása stb. tárgyában kibocsátott hirdetmény a katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 3.) számú szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Nagyvárad, 1913. április 2.

Eleméry Ferenc,  
katonai ügyi tanácsnok.

Legjobb és legízletesebb

**csemege különlegességek,**  
**legelsőbb rendű fűszerárúk**

előnyös árakban csak

**Özv. Kádár Jánosné**  
elsőrangú fűszer- és csemege  
kereskedésében szereshetők be.

## Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

## Ha nincs megelegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szül szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** **GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Denső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szűd, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyorsan 24 óra alatt, Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetelek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Orosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

## KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.



Ajánlja saját készítményű

## sérvkötőit,

szuppenzorioromok fecskendők és betegápolási cikkeik, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

## anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön **prébaterem női és férfi kiszolgálására.** Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Telefon 12-64.

## ÉHIK ANTAL

épület- és díszmű bútortasztalos  
Sánc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

## Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a **Kossuth-utcán** lévő a

## „NAGY PIPA“

vendéglőt átvettem és azt ujonnan átalakítottam.

Naponta friss csapolású **kőbányai salon sör** (alá Pilseni!)

Kitűnő érmelléki faj borok. **Izletes magyaros konyha.**

Naponta válogatott zónás reggelik.

Előzékeny és figyelmes kiszolgálás.

Pénteken mindig halestély.

Szombaton állandóan nagy hurkaestély zeneszó mellett.

Szíves pártlogást kér

**Popovics Sándor,**

vendéglős.

# A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

## Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **A bonensek naponta felvételnek.**

## Parfumerie „HEZ” illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben. BUDAPEST, VIII. Losonczy-utca 13. sz.

### Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembezőkőbb előnyöket biztosítunk.

### Ujabb előnyajánlatunk:

- 1 csoport 2 korona 50 fillér (19 db.)
- 1 db. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
- 1 db. francia szappan (bármely illatban)
- 1 üveg francia parfüm (bármely illatban)
- 1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
- 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
- 1 csomag dr. Heider-féle fogpor
- 1 db. francia fogkefe (csontnyéllel)
- 1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
- 1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
- 10 db. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)

Összesen 19 db. 2 korona 50 fillérért.

Szállítások naponta eszközöltetnek utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómentesítés céljából célszerű a pénzt előre beküldeni, (lehet bélyeg-kben is) így a portó 50 fill., utánvételes szállításoknál portó 84 fillér. Csomagolási költséget nem számítunk.

Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Portó 50 fillér. (Lehet bélyegekben is.) Ha fenti cikkek a hirdetésnek meg nem felelnek a pénzt visszaadjuk. Szállítások naponta eszközöltetnek. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesítőket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

## Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

### Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszőket és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

### Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

**FEST! TISZTIT!**  
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

**MOS!**

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

**Mokos Sándor.**

## Nagyvárad város jéggyára, Ossi-téren.

Gyári telefonszám 651.

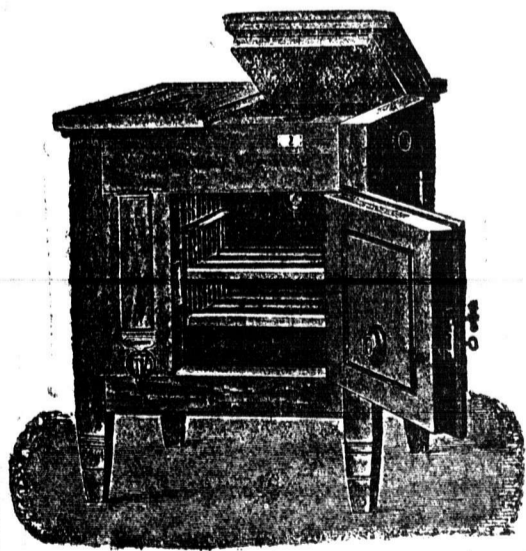
Üzletvezető telefonszáma 1046.

Tisztelettel értesítjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy rendes üzemünket megkezdtük és hához szállítunk vízvezetéki vízből előállított

## kristály tiszta műjeget.

Havi bérlet rendszerre előjegyzések elfogadhatnak; napi egész tabla szállításnál havi 9 koronát, napi fel tabla szállításnál 4-50 koronát számítunk.

A szállítás gyorsan és pontosan, tisztán kezelt hygienikus kocsikon történik. Megrendelések telefonon is eszközölhetők, melyek mindenkor a legmondosabban lesznek elintézve.



**EGESZKÉRENYEK** kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

**TARSOLY és RISZTÓ**

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

különlegességek  
vaskereskedésében

## A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

**CÉL:** a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

**JELSZÓ:** a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

**Tagsági díj egy évre 1 korona,** melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt, ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.



## A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája.

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

**Hivatalos órák:** minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

**Hivatalos helyiség:** a Katholikus Kör könyvtári helyisége.



## Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Kör könyvtári helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltenek.



## A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

**leánykiházásítási és fiúellátási** biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

**tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás** által okozható károk ellen.

**Törés** által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

**Óvadékbiztosításokat,** sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

**Részletes felvilágosítással** a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály (Kath. Kör épülete) szolgálnak.